

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. ΠΕΔ VII 36/1968

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Dec 1969/5-3-1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) Κανδία.....
 (παλαιότερον ὄνομα:,) Ἐπαρχίας Ναυπλίας
 Νομοῦ Αρχολίδος.....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Βασίλειος Χασάπης ἐπάγγελμα διδάκτορας.....
 Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Κανδία... Ναυπλίου...
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... πέντε (5)..
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
 α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Σωτήριος Τριάντας..

ἡλικία 45... γραμματικαὶ γνώσεις Β. Δημοτικῶν
 τόπος καταγωγῆς Δουβλίν

Τριπλίτης

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖα ἀγροτικὰ περριοχὰ προωρῶντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖα διὰ βοσκήν ποιμνίων; τὰ πράγματα ἔβασκον ἐν ἀγρῶν χωματῶν καὶ ἐν χέρσιν.
- Ἐπίτηρον αὐτὰ χωρῖσται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα; Ἄν. ἔχασεν ἑξωχρῖστα ἀλλ' ἔλαβε χρόνον
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
εἰς τοὺς χωρικοὺς
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; ὄχι καὶ ἐκαστὸν παιδί, ὅταν πατρῴϊκα πάρῃ τὸ μερίδιόν του, μοιράζονται τὰς τὸν θάνατόν του πατρῴϊκὰς εἰς ἑξῆς μέρη, καὶ οὕτως οὐκ ἔχει ἀφίσει μὴ καὶ γράμματά του.

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ή μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ή συγχρόνως εις άμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν και τήν κτηνοτροφίαν ; *και ης τει γεωργια και ης τει κτηνοτροφια και αλου*

2) Οί τεχνίται (δηλ. οί βιοτέχναι) ασχολούνται έν παρέργω και εις τήν γεωργίαν ; *και αν όλες εις δουλειες*

γ'. 1) Εις τά μεγάλα κτήματα : τών γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τών μοναστηριών ποίοι ειργάζοντο εις αυτά ; και υπό ποίους όρους : *ως άτομα ή με όλόκληρον τήν οικογένειάν των ; ερευναν ολοκληρες οικογενειες και εβωσαν είτε κιλιακα είτε τριταρικα είτε περοταμοιτα*

2) Πώς έκαλοϋντο οϋτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασκατόροι κλπ.) *Καλλιγη Ποια ητο η κοινωνική των θέσις ; ... φτωχοι ανδρες καις επιτι*

3) Ποία ή άμοιβή των ; (εις είδος ή εις χρήμα) *και τει δυο*

4) Έχρησιμοποιούντο και έργαται ; εποχικώς, δηλ. διά τó θέρισμα, τó άλώνισμα, τόν τραγητόν ή δι' όλον τόν χρόνον ; 'Από ποϋ προήρχοντο οϋτοι ήσαν άνδρες μόνον ή και γυναίκες ; ποίαν άμοιβήν έλάμβανον ήμερομισθιον εις χρήμα ή εις είδος ; *Ναι*

εβωσαν εργατες εις κολλες δουλειες καις εποχικως ηταν και ανδρες και γυναικες παλιν και από τει δυο

5) Έχρησιμοποιούντο και δούλοι (υπηρέται) ή δούλαι ; Έάν ναι, από ποίους τόπους προήρχοντο ; *ναι ... εκαν δουλον*

από φτωχη και ορεβανες οικογενειες και από ταυτα ησαν

6) α) Οί νέοι και αι νέαι τού τόπου που έπήγαιναν δι' άνεύρεσιν εργασίας ; *επηγαιναν στα θερα στον φυχο στα σκαφικα και αμνηστια στα γυρω χωρια*

β) Έπήγαιναν εποχικώς : ως έργαται... *ναι* ή ως τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεΐς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (έμπροιοι) κλπ. ; *δεν ... εκαμε ταλαια*

δ'. 1) Πώς έλιπαινόντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκήν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; . . .

μόνον μὲ τὴν κόπρην τῶν βοδιῶν
καὶ τῶν γιδιῶν καὶ προβάτων
ἄλλον τρόπο ὄχι . . .

2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; . . . γύρω . . . εἰς τὰ 1935 . . .

ε'. Ἐπὶ ποτὲ χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; . . . τὰ σιδηροῦν ἄροτρα τὸ 1910 καὶ μηχαναὶ τὸ 1940 . . .

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύπου αὐτοῦ ἢ ἄλλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖας κατασκευάζετο τὸ ἄροτρον τούτου ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; . . . τὰ μονόφτερα εἰς τὰ φασφάνια . . .

καὶ τὰ δίφτερα εἰς διπλὰ χωράφια πᾶν ἔχον καὶ πέπερ . . .

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

- | | | | |
|-------------|------------|------------|------------|
| 1. Χεράκι | 4. ἄντη | 7. | 10. προχῆς |
| 2. χερίδα | 5. Τεταδὸν | 8. | |
| 3. Κοτσούρι | 6. ἄροτρον | 9. σταβάρη | |



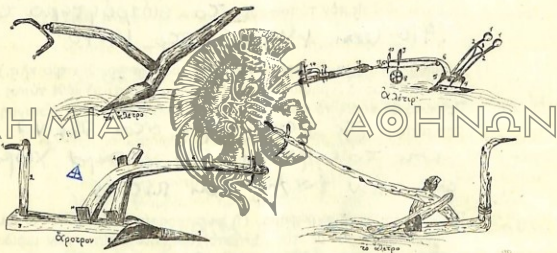
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ ποτὲ εἶναι ἐν χρῆσει;) 1940
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ 1940

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)..... 1950.....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ .. 1936 ..

στ. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποίος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .. οἱ παλαιοὶ οὐ νοικοκυραίους
μόνο ἀρότρον ἐποίησεν καὶ ἐνὶ ἀλλο
τῷ γένει ..

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;



3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

- | | | |
|---------|----------|----------|
| 1. | 6. | 11. |
| 2. | 7. | 12. |
| 3. | 8. | 13. |
| 4. | 9. | 14. |
| 5. | 10. | 15. |

(1) *Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστελεῖτε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άριθμησιν).

- 4) Τό ύνι. Τό ύνι τοῦ ξυλίνου άρότρου ήτο (ή εΐναι) μιᾶς μορφῆς διά τήν άροτρίασιν ὄλων τῶν ειδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κήποι) καί τῶν πετρωδῶν. - Ίχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τό έν χρήσει ύνι (ἢ τά έν χρήσει, εάν εΐναι διαφόρων τύπων) καί σημειῶσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

δέν εΐχε σιδερίδι ἢ οὐ τοῦτο



- 5) Ποῖον τό σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου; εὐν σπαθί

καταπύρη

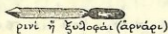
- 6) Ἦτο (ἢ εΐναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; εὐν



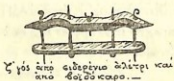
βίδερο καί εΐχε τρύπες ἐπί μιᾶς κεφαλῆς

- 7) Ἐργαλεῖα διά τήν κατασκευήν καί ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρι, πριόνι, άρίδι, άρνάρι, ξυλοφαί κλπ.)

σκεπάρι, σκεπαρικ, άρίδα, ξυλοφαί



- 8) α) Διά τόν άροτον (ζευγάρισμα, όργωμα) ποία ζώα έχρησιμοποιούντο (ή χρησιμοποιούνταν); βόες ή άλλο ζώον, δηλ. ίππος, ήμιονος, όνος. *Και... βοοειδ. πρωτ. και κειν. κινδουριδ.*
- β) Έχρησιμοποιούντο (ή χρησιμοποιούνταν) διά τό όργωμα δύο ζώα ή έν; *... δύο... επάνιδ. ενδ. α. τα. βοειδ. παντα ενδ.*
- 9) Διά τό ζευγάρισμα μέ δύο ζώα ή το (ή είναι) άναγκαίος ό ζυγός; *ναι ενδ. αναγκαίος.*



Σχεδιάσατε τήν μορφήν του παλαιότερου και του σημερινού ζυγού (ή φωτογραφήσατε αυτόν) και ονομάσατε τά διάφορα μέρη και έξαρτήματα αυτού. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεύλες, πιζέλια κλπ.). *ήταν το ίδιο με τον δεικτερο ενδ. είχε άλλο τινος μόνο τα ζύγα ενδ. στα γεννα λεχθων ενδ.*

- 10) Σχεδιάσατε ιδιαίτέρως τήν μορφήν των ζευλών του ζυγού, εις τόν τόπον σας. *ήταν όμοιες με τον δεικτερο ζυγό.*

- 11) Πώς λέγεται εις τόν τόπον σας ό κρίκος έκ σιδήρου, ξύλου ή σχοινίου, ό όποίος τοποθετείται εις τόν ζυγόν (πολλαχού: λούρα, κουλλούρι), προσδέεται δέ εις αυτόν τό άροτρον διά τό όργωμα; (Σχεδιάσατε αυτόν). *κουλούρι.*

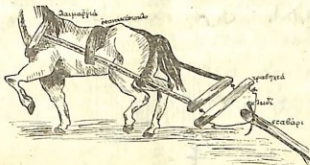


- 12) Από πότε γίνεται τό όργωμα δι' ένός ζώου; *μόνο στα ευρωπαϊκά από το 1925 και μετά.*

Πώς γίνεται ή ζεύξις του (τό ζέψιμον) εις τό άροτρον; *Πρωτ. οι λαμπαριές μετ. το σιδερένιο, μετά τα τραβηχια με τα άλυσους και αργά επικνε με γάντζο ενω υποδοχί του σταβαριου. από το καπίστρι ζεφρινα ενω χεριδα δύο τριχες για να το οδηγώ.*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

(.περιγράψατε και σχεδιάσατε):



ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργανα) και σπορά.

α) Ποῖος ὄργανε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναίκα 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ

οἱ ἄνδρες και οἱ γυναίκες

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, και φωτογραφίαν).

πρῶτα βροντάμε εἰς τὴν γῆν και τὸ ξυλό και φέρνουμε τὸ σταβύρι και τὴν κουλούρα εἰς τὸ προχο

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον... ἔτσι...

δοῦναι και μετὰ τὸ ἔνα γῶο μόνο και προ-
βόσκουμε ἔνα μεγάλο τραβυκίο και σὲν ἄλλο ἔνα
μικρὸ καλάγκο τὰ οὗς γὰρ εἰσάγει εἰς σχοινί εἰς
ἀπίστω

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργανον με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή και σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

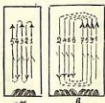
εἰς τὰ κέρατα εἰς σχοινί και εἰς τὰ κέρατα
εἰς ἄλλα εἰς σχοινί ἀπὸ τὸ καλὸν ἄρι

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακίης) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ἔπινυται καὶ ἐρχοῦται πρὸς δὴθε

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

ὄχι.



Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορῆς ἢ σποριῆς, ντάμιες, σιασιές, μεσδραδῆς κ.λ.π.); **οὐ σποριῆς**

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; **με δὴθε καὶ ἡ δὴθε καὶ σπορὴ περὶ**

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῆται ἄροτρον; **ὡς γίνονται οἱ ἀκροὶ καὶ δὴθε καὶ πρὸς**

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. **τὸ ὑνί πλάγιον**

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *Σ? όλα το ποιο. Αυτό το κωνο-*

*νιφός ή τῆ σποδὴ ἀνέβαρες ἢ κοπέσβαρες
το σταφύρι*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *πάντα ἐκώναμε ἐν ἡλίω. ἄστρι (ἔρχωμ) στὰ ἀραιοσίτη τὰ διβολίσαμε κονὰ τῶν ἀνοιξι.*

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

*Ἀναλόχ μὲ τὰ τοῦ ἐκώναμε κονὰ
ἐνὸς και τριῶ ἄστριων*

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῆ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῆ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. . . .
ἐνὸς χρόνο

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; *ἐνὸς ἢ δύο ἀναλόχως τὸ χωράφι*

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. *τὸ δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *μετὰ τὸ βδο*
ἢ ὁ νερονθὸς τοῦ μουδαριῶν.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὄνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλι-
 ψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον
 τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *ἢ τὴν ζυγὰν*
ἢ ζυγόν πλὴν ὅταν μεταστάνῃ
καὶ πῶς εἶχε φκέντρον.

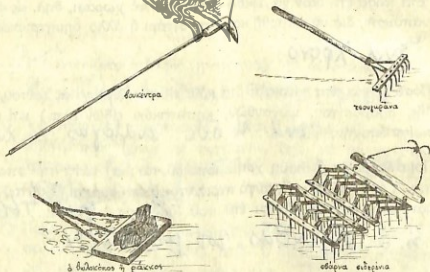
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
 σμα, διβόλισμα); *τὰ ἰσοπέδωσις ἢ τὸ*

ζυγόν.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα,
 τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων
 περιγραφῆ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
 διάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
 διάσματά τινων ἐκ τούτων).

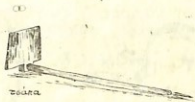
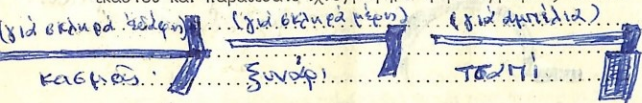
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
 που· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσαπί κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου και παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)



- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα και πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς και αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

ὅλοι ἀγρότεροι γεωργοί.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ και ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

ἐν τῇ ἐκκλινῇ χωρῇ... ἐν τῇ ἀπὸκλίσει...
 ῥιζιανῶν... ῥιζι... ῥιζι... ῥιζι...

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ῥόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

ὅλα ῥιζιανῶν...
 ἐπαρθεῖ βιτῆρι καὶ πρώτῃ χρονίᾳ.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) και ἄλλως.

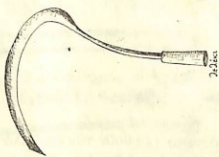
ἔφυτταντο ἐν γόνθεσιν καὶ ἀνοί-
 γοντες καὶ τὸ τῶπι ἐν τῇ βραγιᾷ.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα και ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με το δρεπάνι, το μαχαίρι κλπ.) **με το δρεπάνι**
με δόντι



Εάν ήταν (ή είναι ακόμη εν χρήσει) διαφόρων ειδών δρεπάνια ή άλλα μέσα θερισμού, παρακαλούμεν να τα περιγράψετε· επίσης να σχεδιάσετε τα εργαλεία ή να τα φωτογραφήσετε.

δεν έχουμε άλλα εργαλεία.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



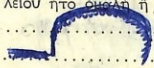
ΑΘΗΝΩΝ

2) Με δρέπανα ή με ποια άλλα εργαλεία (π.χ. κόσες) θερίζοντο (ή θερίζονται) τα χόρτα (π.χ. το τριφύλλι κλπ.) διά τροφήν των ζώων· (βλ. παράδειγμα εις την κατωτέρω εικόνα). **μ. κόσες**

οὐδὲν ἄλλο

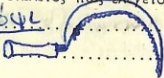


3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ εργαλείου ἦτο ὀμοίη ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). **ὀδοντωτή**



4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του; (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; **ἀπὸ ξύλου**

Τὸ ἄλλο δρεπάνι κόψη



5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ὁ γυναικός

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρῆσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ὅσα γίνονται ἐπὶ τὰ χεῖρα καὶ ξερρὶ μὲν τὰ κεντρικά ἐπιώως καὶ τὰ χεῖρα

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ἐπιώως χαμηλά γὰρ καὶ ἐπὶ γόνυ ἄχυρο γύρω πρὸς 15 πόδας

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ ποῦς λέγονται). ἀποθήκη, ἀροκαλάριον ἢ κολακίτι

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀφῆνον τὰς χεῖρας καὶ κερὰ καὶ φέρει τὸ δένον κιάρι

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χερὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ἐπιπέσειντο μαζί τρεῖς χεριές καὶ τὸς ἀχόταν χερόβολο. Μετὰ δὲνόμε δέκα χερόβολα μὲ τὰ σταχῶνα σταυρωτὰ καὶ αὐτὸ ἀχόταν διπλάτι

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κά-
 λούνται άγκαλιές. **Χιρσοβόλα**



γ. Οί θεριστάι.

1) Ποίοι θερίζουν : άνδρες και γυναίκες ; Υπήρχον (ή υπάρχουν)
 θεριστάι, οί όποιοι ήρχοντο ώς έπαγγελματίαι δι' αὐτόν τόν
 σκοπόν άπό άλλον τόπον και ποίου ; **οιαι . . . μάξι . . .**
άνδρες και γυναίκες . . . επαγγελματίες
δεν έρχαμε από άλλος τόπος . . .

2) Πώς ήμείβοντο ούτοι με ήμερομισθιον (μεροκάματο) ή κατ'
 άποκοπήν (έξκοπήν). Ποία ήτο ή άμοιβή εις χρέμα ή εις
 είδος ; Τά ήμερομισθίον ήτο μετά παροχής φαγητού ή άνευ
 φαγητού ; (Παραθέσατε με τās πληροφορίας και τήν σχετικήν
 εις τόν τόπον σας δυνατολογία). . . **ανάδοξα . . . εις τή**
συμφωνία εννύκτιος όρκος με ξίδω
και μες τείχανε κιάσας . . .
τό ήμερομισθίο δινόταν και μερο-
δούδι . . .

3) Οί άνδρες ή αί γυναίκες έφερόν τι εις τās χείρας πρός προφύ-
 λαξιν, ίδία τής άριστεράς, κατά τόν θερισμόν ; Επίσης κατά
 τήν έναρξιν τής εργασίας τήν πρώτην ήμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εις τήν μέσην του σώματος δια νά μη αισθάνωνται
 κόπωσην (δηλ. νά μη πονή ή μέση των) ; . . . **οιαι χείρα . .**
με βαζαν και καίτω ή με δωρι-
οι . . . βέτοιν . . . σου μεση . . . βαζαν
καδδιν η γώστρα . . .

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ;

Ναὶ θυμῶς Δευτέρα καὶ Πέμπτη
πομπ. Τρίτη καὶ Κυριακή

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *τραγουδοῦσαν*

(Τώρα δὲ θυμῶς διρωτῶ καὶ
τὴ γυναικα μου)

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένου ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθον, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. *ἀφήνουμε λίγο για το κολο*

για το χριστο καὶ τοὺς φτωχοὺς.
ἀπὸ δὲ τὰ ἀφήνουμε τίποτα
καὶ ἔρωσαν τὰ γῶδ.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

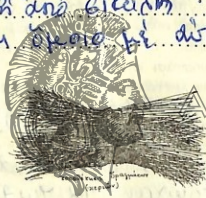
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ἀμέσως μετὰ
τὸ θερισμό

- 2) Πώς γίνεται τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδῆς θάμνους, π.χ. βρούλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.

Τὰ χεῖρα-
 βόλα ζεπιδινὰν ἴσχυω στο ἀπλωμένο
 δεματικὸ σταυρωτὰ καὶ ζεπιδινῶν
 ἐπι μέση μὲ δύναμι. Ὁ ἴδιος πάλι
 ζεπιδινὲ κενεζερὲ καὶ τὲς ἀγκαλιές.
 Τὸ δεματικὸ ἴσο ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ βίτ-
 ρι ἢ ἀπὸ βίκαλη.
 ἔν.η. ἄριστο βὲ ἀπὸ τῶν ζικῶνα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

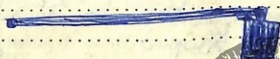
- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν ἢ συνεκεντρῶντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρῶντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; ἐτῶν
 ἀρχὴ ἐνεκεντρῶναμε φορτῖα φορτῖα 65
 θεμονὲς μὲτὰ εἰς τὸ χωρὶφι. Μετὰ τὰ
 παίρναμε ἀμέτρη καὶ τὰ πηχάινε-
 με εἰς τὴν βίτβι. τὸ θεμονοστῶβι.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται η σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. ἀπὸ τὸ 1920-25
 καὶ τὴς φυτεύουμε ἐν γούθῳ

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν, σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν. ὅτιν ἀρχὴ μὲ τὸ πλάτυ
 ζυγὰρι καὶ ἀρχότερα μὲ τὰ ἴδια



στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐπιτηθίζεται παλαιότερον ἢ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὴν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. καὶ συνήθως
 μὲ βίκο, λαδοῦρι, καθαμπόκι. Τὸ βίκο καὶ
 τὸ λαδοῦρι τὰ ἐπένεμε τὸ φθινόπωρο. Τὸ καθαμπόκι
 τὴν ἄνοιξι. Τὰ κόβαμε ἐπάνω ἐπὶ ὄρειο. τὰ κορπὰ
 μὲ κόβει ἢ ξερρῆντ καὶ τὰ ξερρῶμε ἐκτὶ ἐν βάρῳ
 κατὰ τὰ μεταφέρουμε ἐπὶ ὄρει ξερρῶμε
- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανός καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ά.). τὸν μαίον καὶ μὲ κόβει

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας)



- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

Τὸ χωράφι ξεραινόταν ἐπὶ χωράφι καὶ θάλασσα
 ἕνα κερνὸ ἐπὶ δεμάτια. Μάλιστα μεταφε-
 ρωτογραφίας)
 ροταν καὶ πρὸς τὰ κιν εἰσβύται
 ἔρχονται ἐπὶ χερσιμονοποιοῦσάμε :

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκentrώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μεταφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. *Μετα*

τὰ δεμάτια τὰ δεμάτια τὰ φορτωμένα ἐπὶ
 γῶνα καὶ τὰ πικαίνας ἐπὶ ἀλώνι ἀπὸ
 τὰ χωράφια καὶ ἐκτὶ τὰ ἀλωνίζαμε
 κοντὰ ἐπὶ χωρὶο

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινος τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς αὐτόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; Ὁ χώρος.

ἄρχεται ἀπὸ τὸν ὄριον τὰ δεμάτια
 χτυποῦνται ἐπὶ ἕνα ἐπάνω ἐπὶ ἄλλο
 γὰρ τοῦτο

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνάκαθεν εἰς τὸν τόπον σὰς ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννημάτος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; Ὑπῆρχε ἀντικατὰ
 ἀλώνι. Ἄν ἔρχονται ἀπὸ τὸν χω-
 ραφία τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὸ ἄχυρο.

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν πῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; κοντὰ ἐπὶ σπιτιοῦ ἢ ἀν.
 εἶναι κοινὸν ἐπὶ γειτονία ὅτι ἕνα
 κερνὸ κοινόν.

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἔαν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ἀνήκει καὶ εἰς τὰ καὶ εἰς πολλὰς
ὅταν γῆναι ἀδελφοκαίρια

- 6) Ἐκ ποῦ ἀρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ; ἐκ τῆς πρώτης
πὺν φρεσίνε οἱ ἔργα μεχρι εἰς 3 μὲς 4 τῶ
ὑπογῆ μὲ

- 7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Χωματάλωνο - Πετράλωνο

Τὸ πετράλωνο φρεσίνεταν μὲ πλάκες καὶ

εἰς μίαν ἡμερῆν ἐστὶν ὁ στόλος τὸ χωματάλωνο ἀπὸ
ἀπὸ τῶν ἄλωνιῶν 1 βλὸ καὶ δὲν τὸ ἐπιπέδον

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκάστου ἐτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ἄλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου)· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων) ἐπὶ πετράλωνο ἔκδομας τὰ χωματάλωνο

Τὸ χωματάλωνο πατιζοῦταν καὶ στρωνοῦταν μὲ
ἄχυρο τῆς ἡμέρας

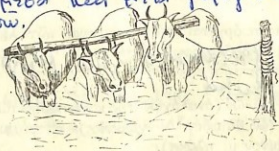
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιου καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἄλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ἐκ τῆς δὲν εἶχε

εἰς μίαν ἡμερῆν ἢ προσημασία μόνο τὸ ἄλωνισμα
καὶ μὲν εἰς Τρίτην ἢ Κυριακὴν :

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἴουσθ' ἄλλω.

Ἐπιάνω στὸ στύλο ἔμπεινε ἕνα δέμηρι
 καὶ ἔτσι τὸ ἄλωνι ἦταν πιά εἴκοσι. Τὰ ἄλλα δέμηρα
 τὰ ἔμπειναν ἔρδια γύρω γύρω... Κοσσοπιν ἀλωνάτων
 ἀπ' ἔξω πρὸς τὰ μέσθ' καὶ κείθ' γυρίζονταν πρὸς τὰ δέμηρα
 ἕνα ἕνα ἀδικατοῦσαν.



11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ξύλινος στύλος, ὕψους δύο μέτρων (καλοσημῆνος, πειγερῆς, στρούλουρας, δουλκῆ, βουκῆ κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου εξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον αἰκρῶν τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχονται γύρῃ», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. Τα...

γύρα δένονται πρὸς τὰς θηλειὰς ἀπὸ τὸ δαίμα τὸ

ἕνα πρὸς τὸ ἄλλο ἢ ἀκριβῶς οἰοῦμαι τὸ δαίμα δένεται πρὸς
 γάνθη ἀπὸ ἕνα χοντρὸ βκοῖνι τὸ ὁποῖο ἐπιάνω στὸ
 στύλο καὶ κείθ' ἔμπεινε πρὸς γύρῃ γύρω ἀπὸ τὸ στύλο

ἀπὸ τὸ κούκουρι δύνεται ἕνα ἄλλο βκοῖνι πρὸς τὸ κούκουρι ὁ ἀλοῦς

πρὸς καὶ κείθ' ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν καθετὸν ἀλωνο-

στύλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειὰς,

αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαίμονα τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους

εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τοῦτου δὲν ὑπάρχει στύλος εἰς τὸ

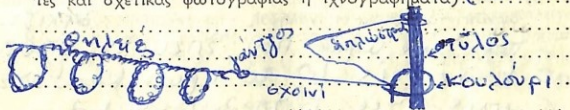
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-

μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν

λαίμονα ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΙΩΝ

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα) (ὡς ἔπαισι)

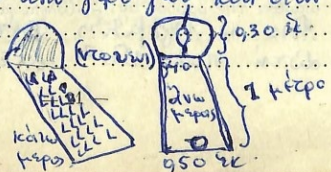


γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχῶν διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.



Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾶ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἄπο ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχῶν τούτων; Ἐχρησίμωποιήσαμε

τὸ νεονί και ἦταν εἰδωμένο ἔκανε γιὰ ὅλα τὰ προκηδεύματα ἀπὸ τὸ εἰδωτικό. Αὐτὸ τὸ ζῶμα πῶς ἀπὸ ζῶο ζῶο και ὅταν εἶχε κοπῆ λίγο τὸ λειώμα.



8) Από ποίαν ώραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; ἀρχίζει κατὰ τὴν ὥραν ποὺ ἀναέρνεται ἡ σελήνη καὶ εἰς τὸ πρῶν καὶ σταματῶντες εἰς τὸ ἀναέρναι τῆς

12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρῆσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῦνται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον δικάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): χρυσοποιουμένη τὸ δικριάνι τὸ γτυορὶ καὶ τὸ βάρωμα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

δικριάνι ξύλου

ξύλο γτυορὶ

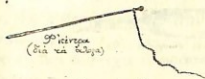
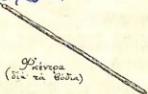


13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ δικάλι ἢ τὸ δικριάνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπως στάχτας ; ριχνεῖ τὸ δικριάνι εἰς τὸ γῆρας ἢ εἰς τὸ κέντρο τοῦ ἀλώου. Μετὰ ἀρκετὸν ὄψομα δὲ κτενίζου τὰ κτενίζοντα καὶ γυρίζον τὸ ἀλώνι ἢ δικριάνι

14) Ἦτο ἐν χρῆσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

ἦτο ἡ ἀλωνόβεργα ΒΙΤΕΔ ὁμοῖα τῆς ἀνωτῆρῆς καὶ εἶναι ἐκ ξύλου ἀνωτῆρῆς

- 15) Πώς λέγεται ή εργασία του άλωνίσματος ενός άπλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν ^{απλώς απόψε} ^{3 ριζικό}
 στο άλωνι. ^{άλωνίζεσαι μόνο ένα απόψε}
 ενώ ^{είναι ίδια ημέρα} δεν ήλωνεσαι ^{απόψε}
 σε άχυα



- 16) Πώς λέγονται οί άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχισθοϋν διά να άποχωρισθοϋν τά άχυρα από τον καρπόν; (έν Κρήτη: μάλαμα)
 λειώμα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΙΤΩΛΩΝ ΔΟΧΙΩΝ

- 17) Ποίοι άλωνίζουσι: ο ίδιος ο άγροργός με ίδια του ζώα ή ύπηρεχον (ή ύπάρχουσι ακόμη) ειδικοί άλωνιστάι (έν Αιτωλία: βαλμάδες, δηλ. τσαπανήδες, καλούμενοι αλωναροί και άγωγιάτες), οί όποιοί είχαν βόδια ή αλογα και άνελαμβάνου τον άλωνισμόν
 οί ειδικοί λέγονται βοσποδοόχοι, συνήδω
 όφω ζεκιγαν, πολλοί νοικοκυραίοι και
 ζεκιμιον. οί ίδιοι ται άλωνίζ. τους
 και βοσποδοόχων ένας τον άλδο!

- 18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν εργαλείον ύπηρεχον παλαιότερον εις χρήσιν άλλα μέσα χωρισμού του καρπού από τους στάχυς· π.χ. τό κοπάνισμα αυτών με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα).
 όχι δέν έχω ύπόψι μου

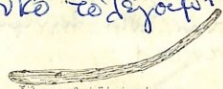
- 19) 'Ο κόπανος οϋτος πώς έλέγετο· έκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος και πάχος είχε και ποιον τό σχήμά του;
 δέν έχω κόπανο

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἄλωνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)...

*ἔμελλε... χιτυπὸν ἔλαβε
μόνο φακῆς καὶ ρεβιθιά μὲν ἐπὶ στολῆν
ἐν κοντομάτσον κοτ' ἀέροισιν*



κόπανος στρογγύλος



ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνισμα ἢ μισροῦ ἑεροῦ δημητριακῶν...



ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπὶ ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτὰ; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

*ἐπὶ ἀμοιβῇ ἑκαστοῦ τῶν οἰκογενεῶν
τοῦτον ἀπὸ ἑνὸς λιγωτά. Ὅποιος εἶχε
πολλὰ τοὶ ἀδελφεοί.*

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχης, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) **Α.Ι.Α. ΤΙΣ**
ΔΙΠΛΟΦΑΚΗΣ ΚΑΙ ΡΥΘΙΔΙ Τὸ κοπάνισμα
ὡν ἕκαστος μῦθος στὸ ἀλώνι ἢ στὸ δίκρινο
τοῦ σπιτιοῦ. λίσσα λίσσα

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ; Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

στὸ ἀλώνισμα λέγαμε πορὰ τραγούδια. στὸ κοπάνισμα ὄχι γιατί ἔκει ἦσαν ἕνας.

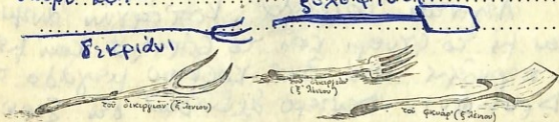
23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεργεῖσμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) **ἔγινε τὸ 1953**

τὴν μηχανὴν πρόσωπο ἕνας ἄλλος συνεργεῖστος

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχτες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικριγιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ...

οἱ ἀλωνισμένοι στάχτες
ἀρχοντοῦ λερωτοῦ. τὸ κοπάνισμα μὲς τὸ
δίκρινο πρῶτα καὶ τὸ ξυλόφυτρο μετὰ τὸ
ἄλλο κούτω



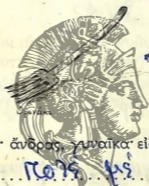
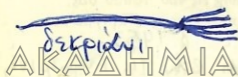
Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

από τον καρπών, καρφώνεται τι ἔπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. Πρῶτον τὸ λίσσω

καὶ μαζωτῆ ἔνας ἔκοψε τὸ ἔκφυμα σταυρῶ καὶ εὐχιστῶν. Καλοφάγωρο, καλοπῆν τὸ λειψῶν μαζωτῶν βωρὸ γύρω ἀπὸ τὸ σῶδο. Δὲν καρφώνεται τίποτε.

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνεμίσημα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. Πρῶτον γίνεσθε

μὲ τὰ δεκρινάκια ὠθῶν ζεχωρίσθη ὁ καρπὸς. Μότα ἀνεμίσηται ὁ καρπὸς μὲ τὸ ζυδόφτυαρο.



3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίξει) ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
 ἄλλοι μάλι πρὸς μὲ ἀμοιβῆ.

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Λέχοντες κότεσθα. Κατ' ἀρχὴν ἀνεμίσηται μὲ τὸ φτυάρι καὶ τὸ σταυρῶ καὶ μὲ τὸ περὶ ἄνω ἀπὸ ἑνὸς κόβκω μὲ γάλα τὸ Δουλιόν. Δεῦτερον ἀνεμίσηται δὲν ζερω.

5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

Ἀνὴ γέρω

6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσηματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; ~~πῶς~~ παίρνο-

με ἕνα δέκτριον. Χονδρὰ καὶ τὸ ἕνα ἄκρο του φιλῶναι βε
ἕνα ποταύτσι· ἀπὸ ἕνα κρατάλι πιθῆναι ἢ χαλκαδὴ
τοῦ δρυκονίου. Μὲτὰ πέφτει ὁ καρπὸς καὶ κοκκινίζου
φύγει ὁ καρπὸς κοντῶ καὶ κόνων καὶ κοτῶλια.

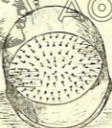
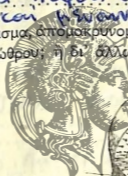
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομοκρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



κόσκινον παλιό δερμάτινο



κόστρος ἢ ἀριυλοῖος



ἔριμον

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Κρετὰς ἐπὶ δρυμόνι βαίνω ἄκρη καὶ ἐπὶ καινὰ. Τὸ δρυμόνι εἶναι βαίνω κόκκινο.



δρυμόνι

ὄχλας

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

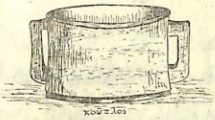
Ὁ καρπὸς μαζεύεται ἐπὶ τὸ Σιδόβιτο σφοδρῶς ἐπὶ τῶν φρεσίων τινῶν. Ἰππῶν ἐπὶ τῶν φρεσίων.

- 8) Ἄλλὰ εἴθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. Πρῶτον εἴτα μεταφερθῆναι ὁ καρπὸς ἐπιπίπτει ἢ καὶ γυρίζεται διὰ τὸ φρεσὴν ἢ πέρα κονβίλια, ἕκαμαμε, ὁ καθένας καὶ νὰ δώσωμε καὶ τὸ ἀλογιστικὸν βγαί. Ὅσα εἶναι.

γ'.1) Ποία ὀφειλά πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δέ και ίχνο-
γράφημα αυτού· βλ. κατωτέρω σχετικές εικόνες).....

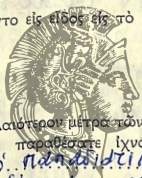
Δίνουμε το "αλογιάντικο, για τον αλογόρεο
πρωτα δώσαμε του δραγαίου και του παπιά.
Ο μετρητής λέγονταν "μπίκολο", σαν το μίσο-
κοιλι που είναι



2) Ποια άλλα βάρη κατεβάλλοντο εις είδος εις τὸ άλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ αλωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μετρά των δημοτικῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ίχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) α) τὸ παπιάτικο β) τὸ ἀγρο-
φυλακιάτικο γ) τὸ αλωνιάτικο δ) ἀλογιάντικο

Συνήθως τὸ μετρούσαμε με τενεκέδες
ἢ γαλοσιέρες



γαλοσιέρες

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) μ.ε.β.ο. γ.ε.ο. β.π.ι.τι. γ.ε.α. κ.α.θ.ο.ν.ι
ἢ γ.τι.ς. β.ε.ν.τ.ο.ν.ε.ς

4) Τὸ ἀχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ άλωνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

ΚΕΥΣΙΣ, ΕΙΣ ΤΗΝ ΎΠΑΙΘΡΟΝ; Τὸ ἀποδοκυνάμε σὴν
πλέκτῃ (ἀχυρῶνα) μετὰ β' τοῦ σπῆτι
ἐξω δὲν ἀφύναμε

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοῦ καλυτέρου στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα;....

μετὰ τὸ ἀλώνισμα μετὰ τὸ κοσκίνο

- 6) Μήπως οἶπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ σπῆσθεν τῆς θύρας κλπ; ..

Ὅχι δὲν κινάμε τεταῖα

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ ποσόν χρόνον; ΔΟΘΗΝΩΝ

Δὲν ξέρω

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαίθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τὶς ἀποκριές μόνο κατὰ τὴν Κυριακὴν
τοῦ τυροβάχα

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος; γίνονται ἐν
Κυριακῇ τοῦ τυροβάχα τὸ βράδι
ἐν ἀλῆνι ἢ ὅτιν ἀπὸ εἰς χει-
τονιάς

2) Πώς λέγεται η φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

Δίχτυου φανός και άφανός

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν; παιδιά, ηλικιωμένοι, ποίος άλλος;.....

Ενημέρω νεα παιδιά κανείς άλλος

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. δια τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; "Αν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος;.....

Τὰ παιδιὰ τῶν χωριῶν τὰ φέρνουν
ἀπὸ τὰ βουνὰ καὶ παίρνουν καὶ ἀπὸ
εἰς ἀγρῶν

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ὄδοι ξέρον πῶς δὲ ἔχουν ἄφανο καὶ κό-
λις τρῶν νῦν καὶ φάσκαρῶν καὶ πάνε
παρῆς, παρῆς. Τράχανδων καὶ κείων
ἀστῆν καὶ γῆρας καὶ χορεύων

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον δια κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορταί, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα.....

Τέτοια δὲ γίνονται ὅμοια

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Χορὸς γίνεσθαι γύρω ἀπὸ τὸ φανὸς
καὶ ὁποῖος μπορεῖ σκεδᾶν τὴν φωτιὰ
ἀνεθεῖ, εἰς κατὰ, ἄλλο δὲν
γίνεσθαι

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . .

μόνο ζύδα κούριε

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

ὄχι

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ἔθιμο κούριε γὰρ τὸ ἀποκριεῖς καὶ
τὸ ζύδα εἰς ἀμάξια ἢ εἰς ἀμάξια τῆς
γυναικῶν. Τὰ ἔθιμα τούτοις τοῦ χριστιανισμοῦ
μαρτυροῦνται ἐν κείνῳ ὅσοι ἀπὸ λαϊκῶν
τῶν ἀγίων ἔχουν φέρει. Περὶ αὐτῶν
νεύρωσι μαρτυροῦν καὶ κείνων χει-
ρονόμις καὶ ἀποκρίσεως. Καθὼς προ-
σπαθεῖ νὰ γνωρίσῃ καὶ καὶ τὸ μαρτυροῦν.
Μετὰ χορεύσῃ μέχρι νὰ βωθῶν τὰ
ζύδα καὶ πειθῶν τὸ κρῦν.
Μαρτυροῦνται μὴ φασίᾳ διὰ καὶ.
Ἄλλα δεῖ ξέρω.

Σ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΚΤ. ΠΕΡ. ΝΑΥΠΛΙΑΣ - ΕΡΜ.
ΔΗΜ. ΣΧΟΛ. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΑΡΙΘΜ. ΠΡΩΤ. 10

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΑΝΗΛΙΘΗΤΗ ΕΡΓΟΥ
ΝΑΥΠΛΙΑΣ - ΕΡΜΟΝΟΠΟΛΙΣ
800
11.370

Προς
Τον κ. Ενθρονιστή Διευθυντή Σχολίας
Ναυπλίας - Ερμιονίδος
Εν Ναυπλίαν

Υποβολή
"Παιδαγωγικών Έργων" -
Δοχίων //

Λαμβάνω την ημερίαν να
υποβάλω Υμίν, εννεμερήως, έρωτη-
ματολόγιον, δια τα γιορτήσια έργα
και κατ' έθωμον παρ' εμάς //

Εν Αγίω Νικόλαω τ' 5-3-70

Ευπρόσδεκτος
δ' Α/κας κ. Σιδέρης



Σιδέρης

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δ' ΧΑΡΑΒΗΛΗΣ